



Gratangen kommune

postmottak@gratangen.kommune.no

31. januar 2018

Dette brevet sendes på vegne av: Harstad Turlag, Troms Turlag, NJFF-Troms, Naturvernforbundet Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Troms Orienteringskrets, Nordnorsk Botanisk Forening, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Fylkeskystlag, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening

Høringsuttalelse til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2018 – 2021 i Gratangen kommune, samt temaplan for turstier og turløyper

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Gratangen kommune har kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2018 – 2021 til høring. Vi er også kjent med at det samtidig er høring av «Temaplan for turstier og turløyper» med bakgrunnsdokumentet «Stier og løyper i Gratangen Statusrapport». Vi har samarbeidet med en rekke frivillige natur- og friluftsansjoner for å koordinere innspill til saken. FNF Troms ønsker å komme med følgende innspill:

FNF Troms synes i all hovedsak kommunedelplanen virker god gjennomarbeidet og fremhever stor bevissthet om viktigheten av friluftsliv. Vi er særlig imponert over temaplanen for turstier og turløyper, og vil berømme Gratangen for dette arbeidet. Planen har mange momenter for å sikre et aktivt, attraktivt og helsefremmende Gratangen. Noen betraktninger ønsker vi likevel å dele.

Planens navn

FNF Troms synes det er positivt at friluftsliv er inkludert i navnet på planen.

4.3 Gratangen kommunes målsetning

Kommunen har en god målsetning om å legge til rette for trivsel og gode levevilkår for alle grupper av befolkning. Det er positivt at Gratangen trekker fram viktigheten av frivilligheten og at det offentlige må støtte opp om dette. Det skrives blant annet: «Det offentlige er først og fremst en tilrettelegger for at lag og foreninger skal kunne gi et godt og variert tilbud til sine medlemmer.» FNF bekrefter at frivilligheten er avhengig av gode rammevilkår og tilrettelegging fra kommunen, samt at gjensidig samarbeid er avgjørende. Vi spesifiserer også at mange lag og foreninger bidrar til gode opplevelser til allmennheten langt utover sin egne medlemsmasse. Mye av tilretteleggingen og aktivitetene de tilbyr når bredt.

5.3 Økonomiske virkemidler

FNF Troms finner det gledelig at Gratangen fremmer en ordning med driftstilskudd for lag og foreninger. Dette er kjærkomment for mange og sikrer langt bedre forutsigbarhet, kontinuitet og aktivitet. Det frigjør ressurser fra mange små søknader til å kunne skape mer aktivitet og naturglede. Vi støtter fullt opp om videre muligheter for dette.



Forum for
natur og friluftsliv
Troms

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
troms@fnf-nett.no / 4141 7339
www.fnf-nett.no/troms
Ogr.nr.: 996 197 786

6.1 Anleggsutbygging

FNF Troms synes det positivt at Gratangen har hatt et stort fokus på skilting og merking av turløyper, samt turkassetrim i forrige periode. Sammen med fokuset på betydningen av fysisk aktivitet og kosthold i barnehage og grunnskole, mener vi dette bør videreføres.

8.1 Aktivitetsoversikt

Gratangen har imponerende mange frivillige lag og foreninger og et aktivt miljø. I aktivitetsoversikten står det «*Til sammen er det registrert ulike lag og foreninger i Gratangen*». Her antar vi at selve antallet har falt ut av teksten, da det sist i bakgrunnsdokumentet står oppramset en oversikt over alle frivillige lag og foreninger med kontaktinfo. Det er positivt at den egenorganiserte aktiviteten oppleves som høy i Gratangen, og at resultatet av skilting og merking synes å ha hatt en reell effekt i denne sammenheng.

8.2 Statistisk grunnlag

Kommunen skriver at de har utfordringer knyttet til livsstilsykdommer. Det er positivt at forebyggende arbeid og samarbeid med frivillig sektor trekkes fram i denne sammenheng. FNF oppfordrer til at friluftsliv løftes fram som en vesentlig satsing i det forebyggende folkehelsearbeidet. Friluftsliv er en foretrukket aktivitet, lavterskel, kostnadseffektivt og sosialt utjevne. Det bør drøftes hvordan man på best mulig måte kan sette inn målrettet innsats for å nå de inaktive, lite aktive og andre grupper som opplever at dørstokkmila kan bli lang.

9.2 Anleggsbehov

Gode uteområder for barnehager og skoler er avgjørende. FNF Troms synes det er gledelig at planen inkluderer behovene for å oppgradere uteområdene til både skole og barnehager i kommunen. Dette bør ha høy prioritet da tiltaket når bredt og treffer på et tidlig tidspunkt i livet. Satsingen blir ekstra viktig etter Stortingets nylige vedtak om innføring av en time fysisk aktivitet hver dag i grunnskolen. Dette er en seier og gladnyhet for alle barn og unge, og mulighetene knyttet til dette bør innlemmes i kommunedelplanen. Midtre Hålogaland friluftsråd er en naturlig samarbeidspartner på dette feltet.

Spillemidler og anlegg

Gratangen har en stor satsing på stier og turløyper, noe FNF roser. Undersøkelser viser at stier og turveier er den anleggstypen som blir mest brukt. Anlegg for friluftsliv er kostnadseffektive, sosialt utjevne og når bredt. Vi merker oss også målet om at alle i Gratangen skal ha en turløype maks 500 meter fra der de bor, noe som er i tråd med nasjonale målsetninger. Kommunen bør vurdere behovet for at en fast prosentsats av spillemidlene skal gå til friluftsliv. Minst 10 prosent i løpet av planperioden kan være et mål. Sammen med friluftslivsorganisasjoner, Midtre Hålogaland friluftsråd og andre bør det gjøres en innsats for å få fram behov og søknader til slike anlegg. Vi bør i fellesskap motivere og bidra til gode søknader. FNF Troms anbefaler også at friluftssøknadene havner høyt oppe på lista over prioriterte anlegg. Vi har sett eksempler fra andre kommuner hvor for eksempel kartpakker til noen titalls tusen havner bak storstilte utbygginger i millionklassen. Om prioriteringslista skal følges slavisk, vil det kunne ta mange år før små, effektive tiltak blir realisert. Vi anbefaler at kommunen aktivt løfter opp gode friluftslivsplanlegg/-tiltak. Vi minner om at det nå kan søkes om midler til skilting og merking også gjennom spillemiddelordningen. En del større spillemiddelplanlegg, som fremmer egenaktivitet for allmennheten, er avhengig av at kommunen selv tar en pådriverrolle. Vi håper og tror at Gratangen vil innfri på dette området.

Orientering, kart og anlegg

FNF Troms ønsker å trekke fram to prosjekter / relevante saksområder fra Troms Orienteringskrets. Det første er prosjektet Trygg i Naturen som dreier seg om å få på plass skole- og nær-orienteringskart til alle skolene i fylket for å bedre opplæringen i bruken av kart og kompass. Samtidig arrangeres det skole-orientering og permanente tur- og løyper som elevene kan oppsøke når som helst i periodene primo juni til oktober. Nær- og skole-kart ved skolene kan gjerne inkluderes i liste «10.2 Nærmiljøanlegg», og sees i sammenheng med den planlagte oppgraderingen av skoleområdene.

Det andre saksfeltet er Tur-orientering og stolpejakt, som er permanente poster og stolper i terrenget i perioden juni til oktober. Særlig har lavterskel stolpejakt i nærmiljøet fått meget stor popularitet i det

siste, og motiverer et bredt spekter for å komme seg ut. FNF Troms synes det er gledelig at det under «10.1 Kommuneanlegg» er inkludert to O-kart-prosjekter, blant annet nr. 12 O-Kart. Uten å kjenne detaljene i dette konkrete prosjektet mener vi det vil kunne være et kostnadseffektivt anlegg å realisere, og ber kommunen vurdere om det bør løftes høyere opp på prioriteringslista.

10.3 Statlig sikring av friluftsområder

Det er positivt at Gratangen trekker fram fire områder som er aktuelle for statlig sikring. Statlig sikring er en strålende mulighet til å ivareta pressområder / særlig verdifulle friluftsområder for bolyst, folkehelse og gode naturopplevelser. Det gir også tilgang til en relativt stor tilskuddspott for tilrettelegging og oppgradering av området. Per i dag har Gratangen kommune ingen statlig sikrede områder, mens det finnes 27 i Troms, og ca. 2400 nasjonalt. FNF Troms oppfordrer Gratangen til å sette et konkret mål om å sikre minst et av disse fire friluftsområdene i planperioden. Da vil en få verdifull erfaring, og har mulighet til å følge opp med å sikre flere av de aktuelle etter hvert. FNF Troms anbefaler å sikre områder ved fjorden, samt å tilrettelegge for kyststi ved Årstein, Foldvik og Myrlandshaug.

Universell utforming

FNF Troms mener det er viktig at kommunen har minimum et friluftsområde som er tilgjengelig for alle gjennom universell utforming. Dette er også en av målsetningene i den regionale planen for friluftsliv. Vi ser gjerne at Gratangen også er enda mer offensiv enn dette og ser på muligheter for universell utforming med differensiering knyttet til både aktiviteter og geografi. Det er viktig å planlegge for god framkommelighet og muligheter for parkering ved friluftsområder generelt, samt god brøyting vinterstid.

11 Kart

Her står det at kartene skal legges inn i dokumentene som sendes ut på høring. Det er mulig vi har misforstått, men vi kan ikke finne disse kartene. Så frem det ikke siktes til kartene i sti og løype-temaplanen, som er gode.

«Temaplan for turstier og turløyper» og bakgrunnsdokumentet «Stier og løyper i Gratangen Statusrapport»

FNF Troms er meget imponert over temaplanen for turstier og turløyper i Gratangen, samt bakgrunnsdokumentet. Dette tar grundig for seg stausts, behov og muligheter knyttet til en rekke aktuelle tema innen friluftslivet som stier, turveier, tilrettelegging, ansvarsfordeling, toalett, universell utforming, parkering, drift m.m. Det er også positivt at bygdenære turruter er prioritert i første fase av prosjektet. Dette virker som et meget godt utgangspunkt og kunnskapsgrunnlag for økt aktivitet og naturglede i Gratangen. Temaplanen bør også brukes aktivt i plansammenheng og når nye arealsaker skal vurderes. I temaplanen står det at «den enkelte løype er beskrevet i statusrapporten med kart og beskrivelse. De ruter som mangler bør beskrives i neste omgang.» FNF Troms oppfordrer sterkt til at det settes av midler og ressurser til å fullføre og følge opp dette omfattende og viktige arbeidet. FNF Troms håper at temaplanen kan være til inspirasjon og eksempel for andre kommuner i Troms som ønsker å gå i gang med en plan for turstier og turløyper.

Vi ønsker Gratangen kommune lykke til i arbeidet med å ferdigstille kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, samt temaplanene for stier og turløyper. Vi har tillitt til at natur- og friluftsverdiene blir godt ivaretatt og ser fram til godt samarbeid framover.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator
FNF Troms

Kopi: Fylkesmannen i Troms, Troms Fylkeskommune